

Työeläkelaitoksille

AU PAIR - ASEMASSA OLEVIEN HENKILÖIDEN VAKUUTTAMINEN

Eläketurvakeskus on soveltamiskäytännössään vakiintuneesti katsonut, että ns. au pair -asemassa olevat henkilöt voivat olla työsuhteessa ja näin ollen heidät on vakuutettava TEL:n mukaan, jos vakuuttamisen edellytykset täyttyvät. Eri viranomaisten, mm. veroviranomaisten ja työvoimaviranomaisten, kannanotot siitä, voidaanko au pair -asemassa olevia henkilöitä pitää työsuhteessa olevina, ovat vaihdelleet, mikä on aiheuttanut epäselvyyttä myös vakuuttamisvelvollisuuden suhteen.

Useat viranomaiset ovat viitanneet Euroopan neuvoston sopimukseen au pair -asemassa olevista henkilöistä. Sopimuksessa au pair -asemassa olevia ei pidetä työläisten ryhmään kuuluvina. Suomi ei kuitenkaan ole ratifioinut sopimusta. Ratifioineissakin maissa tulokinta vaihtelee: toisissa maissa au pair -suhdetta pidetään työsuhteena, toisissa ei.

Työneuvosto on 12. 8.1993 antanut päätöksen (14/93), jossa on otettu kantaa au pair -asiaan. Au pair -nimikkeellä palkatun henkilön on katsottu olleen työsopimussuhteessa, sillä hän on tehnyt työtä palkkaa vastaan työnantajan johdon ja valvonnan alaisena. Työneuvosto ei ole pitänyt ratkaisevana nimikettä, vaan on kiinnittänyt huomiota todellisiin työskentelyolosuhteisiin.

Eläketurvakeskus uudistaa entisen kantansa au pair -asemassa olevien henkilöiden vakuuttamisesta. Kotiapulaisen työ on TEL-vakuutettava, jos työ muutoin täyttää TEL:n soveltamisen edellytykset, vaikka työntekijästä käytettäisiinkin au pair -nimitystä. Vain jos au pair on perheenjäsenen asemassa siten, että hänen suorittamansa työ ei sanottavasti poikkea siitä, mitä perheen muilta jäseniltä edellytetään eikä työhön kohdistu työsuhteelle ominaista johtoa ja valvontaa, vakuuttamisvelvollisuutta ei ole.